

începutul vieții și comuniunii veșnice de iubire cu Sfânta Treime. Să-l rugăm pe Duhul Adevărului și al Iubirii să ne ajute să biruim dezbinarea din interiorul sufletului nostru mai întâi și apoi pe cea din jurul nostru, pentru a putea fi împreună-lucrători cu Duhul Sfânt Mângâietorul în mărturisirea unității pentru care s-a rugat Hristos Domnul către Dumnezeu-Tatăl.

+ Î.P.S. DANIEL,
mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DUHUL SFÂNT ȘI UNITATEA ÎN CREDINȚĂ

Scopul și motivația colocviului teologic interconfesional

Suntem în săptămâna de rugăciune pentru unitatea în credință. Se înalță în aceste zile o implorare aproape generalizată pe tot cuprinsul pământului ca să se îplinească dorința Mântuitorului nostru, Isus Cristos: *...ca toți să fie una, după cum tu, Tată, ești în mine și eu în tine, ca și ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că tu m-ai trimis (In 17,21).*

Garantul și realizatorul acestei opere nu poate fi decât Duhul Sfânt.

În filonul religios creștin, pornind chiar de la rădăcinile sale veterotestamentare, există o realitate care traversează și umple spațiile și veacurile: Dumnezeu este prezent și activ în lume și în viața noastră printr-o forță pe care o numim Duhul Sfânt¹ și pe care îl mărturisim în Crez ca pe *Domnul și de viață dătătorul, ... care împreună cu Tatăl și cu Fiul este adorat și preamărit*. Pe acest Duh Mângâietor Isus a promis că *Tatăl îl va trimite... ca să fie cu voi pentru totdeauna... El rămâne la voi și va fi (locui) în voi (In 14,16-17)*. Este o prezență activă pentru că ne învață tot adevărul (*In 14,26*) și ne introduce în taina lui Cristos pentru a ne face martorii săi (*In 14,26-27*). Este deci o prezență vivificantă și transformatoare. Noi suntem temple ale Duhului Sfânt (*Rom 8,9-11; I Cor 3,16*). Persoanele noastre devin *pietrele vii* ale acestui templu în măsura în care ne convertim în *sacrificiul spiritual (I Pt 2,5)*. Până și trupul nostru, vivificat de Duh, devine *glorie* a lui Dumnezeu (*I Cor 6,19-20*).

Această prezență a Duhului Sfânt este însăși prezența lui Dumnezeu unul și întreit, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. E o comunicare reală, personală și vitală: *Iubirea lui Dumnezeu a fost revărsată în inimile noastre prin Duhul Sfânt care ne-a fost dăruit (Rom 5,5)*. Suflul de viață pe care Dumnezeu l-a suflat în primul om (*Gen 2,7*) a fost prima comunicare a Duhului. Acum, în Cristos, această comunicare ne face fii ai lui Dumnezeu, pătași ai filiațiunii

¹ Y. CONGAR, *Spirito dell'uomo, Spirito di Dio*, Queriniana, Brescia 1987, p. 5.

divine a lui Isus (*Gal* 4,4-7). Aceasta este *inima nouă* profetizată de Ezechiel ca o nouă revărsare a Duhului în timpurile mesianice (*Ez* 36,26-27). Este sărutul lui Dumnezeu Iubire și Tată, care ne ridică la înălțimea Chipului său, pentru a revărsa în noi filiațiunea divină participată (*Os* 11,4)².

Această prezență și comunicare ne face Biserică, Trupul mistic al lui Cristos și poporul lui Dumnezeu (*Ef* 1,22-23). Este o acțiune de sfințire care ne unește în caritate, pentru a fi reflectarea lui Dumnezeu-Iubire. Biserica adevărată există în măsura în care este o comunitate de frați uniți în această iubire, care este imaginea iubirii din Sfânta Treime. *Astfel Biserica universală se prezintă ca poporul care-și are unitatea din unitatea Tatălui și a Fiului și a Duhului Sfânt*³.

Biserica crește mereu datorită lucrării Duhului (*Fap* 9,31). El le explică celor credincioși semnificația profundă a învățaturii lui Isus și a misterului său. El, astăzi, ca și la începuturile Bisericii lucrează în cei care se lasă cuprinși și conduși de el, le sugerează cuvintele pe care n-ar putea să le găsească singuri, și, în același timp, predispune sufletele celor care ascultă ca să fie deschise și să primească Vestea cea Bună și Împărăția care le este vestită⁴.

În același timp lucrarea Duhului Sfânt împinge Biserica să-și trăiască dinamismul său apostolic prin pregătirea întâlnirii finale a întregii omeniri cu Cristos (*Ap* 22,17-21). Este dinamica escatologică a Bisericii peregrine ca *sacrament universal de mântuire*⁵.

În această dinamică, celebrarea Jubileului din Anul 2000 capătă o accentuare aparte ca tensiune de așteptare activă a ultimei veniri a lui Cristos (*Fap* 1,11). Măsurarea timpului acceptată în mod obișnuit se face ținând cont de nașterea lui Cristos, momentul *împlinirii timpurilor*, când *Dumnezeu l-a trimis pe Fiul său, născut din femeie..., pentru ca noi să primim adopțiunea*

² JUAN ESQUERDA BIFET, *Il soffio dello Spirito*, EMI, Bologna 1987, pp.36-37.

³ *Ibidem*, pp. 37-38.

⁴ PAOLO VI PP., *Esortazione apostolica "Evangelii nuntiandi"*, nr. 75.

⁵ CONCILIU VATICAN II, *Constituția dogmatică despre Biserică "Lumen Gentium"* (= LG), nr. 48; IDEM, *Decret privind activitatea misionară a Bisericii "Ad Gentes"* (= AG), nr. 1.

de fiu (*Gal* 4,4-5). Or această întrupare a Fiului-Cuvânt s-a făcut prin lucrarea Duhului Sfânt (*Lc* 1,34-35; *Mt* 1,18.20-21). De aceea Biserica mărturisește în Crez: *S-a întrupat de la Duhul Sfânt, din Maria Fecioara și s-a făcut om*. Prin lucrarea Duhului Sfânt s-a făcut om cel pe care Biserica îl mărturisește ca FIUL de o ființă cu Tatăl, *Dumnezeu din Dumnezeu, Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu creat*. În acest sens Jubileul Anului 2000 are un caracter cristologic pentru că celebrează aniversarul Nașterii, Întrupării lui Isus. Dar în același timp are și un caracter pneumatologic pentru că misterul Întrupării s-a realizat prin lucrarea Duhului Sfânt, a aceluși Duh, consubstanțial cu Tatăl și cu Fiul, care este în absolutul misterului lui Dumnezeu unul și întreit Persoana-Iubire, darul increat, care este izvorul veșnic al oricărui dar provenind de la Dumnezeu în ordinea creației, principiul direct și, într-un anumit sens, subiectul autocomunicării lui Dumnezeu în ordinea harului. Misterul Întrupării constituie culmea acestui dar, acestei autocomunicări divine. Zămislirea și nașterea lui Isus Cristos sunt lucrarea cea mai mare săvârșită de Duh în istoria Creației și a Mântuirii: harul suprem, izvorul oricărui alt har.

Așadar Biserica nu poate să se pregătească pentru acest Jubileu decât în Duhul Sfânt. Ceea ce s-a realizat la *împlinirea timpului* prin lucrarea Duhului Sfânt nu poate să se actualizeze acum decât prin lucrarea lui. Prin lucrarea lui misterul răscumpărării poate să devină prezent în noua fază a istoriei omului pe pământ.

Acestea sunt motivațiile alegerii acestei teme pentru colocviul nostru teologic⁶.

pr. Alois BULAI

⁶ GIOVANNI PAOLO II, *Enciclica sullo Spirito Santo nella vita della Chiesa e del mondo "Dominum et vivificantem"* (=DEV), (18 mai 1986), nr.50-51.